

Till kommunfullmäktige i
Enköpings kommun
Org. nr 212000-0282

Revisorernas redogörelse för 2020 års granskningar

Delårsrapport per den 31 augusti och årsredovisning 2020

Revisorerna har i oktober 2020 lämnat ett särskilt utlåtande över kommunens delårsrapport per den 31 augusti 2020.

Vi bedömer att årsredovisningen 2020 delvis redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi noterar dock vissa avvikelser mot LKBR och RKR:s rekommendationer. Vi ser således att kommunen kan utveckla de upplysningar som ska lämnas avseende den kommunala koncernen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och kommunen har inga underskott från tidigare år att återställa.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vissa avsteg, som bör korrigeras framgent, har dock noterats i granskningen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 97 mnkr. Resultatet innebär en positiv avvikelse mot budgeterat resultat med 70 mnkr.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Kommunstyrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020.

Grundläggande granskning – styrelsens och nämndernas ansvarsutövande

En översiktlig granskning har skett i syfte att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas förvaltning har skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Granskningen har dokumenterats i en särskild rapport som biläggs revisionsberättelsen.

Sammantaget är bedömningen att kommunen har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som omfattar samtliga nämnder. Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag, dock med

undantag för Socialnämnden, se nedan. Nedan redovisas en övergripande sammanfattning av granskningen.

- Kommunstyrelsens har en delvis ändamålsenlig måluppfyllelse och har en positiv budgetavvikelse om 11,4 mnkr.
- Socialnämnden har beslutat om åtgärder för en ekonomi i balans, men dessa har inte varit tillräckliga. Det prognostiserade underskottet per augusti uppgick till -15 mnkr och för helåret redovisas ett negativt resultat om -13,6 mnkr mot budget.
- Tekniska nämnden bedömer att 9 av 12 mål bedöms vara på rätt väg mot god måluppfyllelse och redovisar ett positivt resultat mot driftbudget på 11,0 mnkr.
- Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att samtliga mål förutom ett bedöms vara på rätt väg mot god måluppfyllelse och redovisar ett positivt resultat.
- Upplevelsenämnden bedömer att samtliga mål förutom ett bedöms vara på rätt väg mot god måluppfyllelse och redovisar ett positivt resultat.
- Vård- och omsorgsnämnden redovisar inte en tydlig bedömning av måluppfyllelse. Utifrån indikatorerna går dock att utläsa att 3 av 5 mål inte fullt ut når upp till angivna målvärden. Nämnden redovisar ett överskott på 10,9 mnkr jämfört med budget.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden bedömer att 9 av 11 mål bedöms vara på rätt väg mot god måluppfyllelse och redovisar ett positivt resultat.

Granskning av kommunens kris- och katastrofberedskap kopplat till el och vattenförsörjning

Revisorerna har under året genomfört en granskning av kommunens kris- och katastrofberedskap kopplat till el- och vattenförsörjning.

Den sammanfattande bedömningen är att Enköpings kommun ***inte i alla delar har en fullt ut ändamålsenlig*** beredskap för att kunna hantera allvarliga händelser och kriser inom el- och vattenförsörjningen.

Efter genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen säkerställa att:

- Övningar genomförs inom VA-verksamheten för att pröva nödvattenplanen i sin helhet i linje med vad som anges i själva planen. I och med att incidenter främst hanteras i linjeverksamheten samt att nödvattenplanen aldrig aktiverats mer än i vissa delar anser vi att det är av särskilt vikt att öva just denna med regelbundna intervall.
- Beredskapen hos mottagarsidan (samhällsviktiga verksamheter internt och externt inom kommunens geografiska ansvarsområde) avseende reservkraft och nödvattenplan utvärderas mot den politiska ambitionsnivån. Vi vill här betona att samverkan mellan den strategiska ledningsfunktionen i kommunen, inriktnings- och samordningsfunktionen (operativ del) och verksamheterna är en förutsättning för att kunna hantera en krissituation ändamålsenligt.
- Kommunfullmäktige tillställs ett underlag för beslut om den övergripande strategiska inriktningen för nödvattnets planering samt prioritering mellan olika målgrupper. Prioritering av nödvatten i händelse av kris bör utgå från politiska inriktningsbeslut.

- Förmågan till ö-drift prövas i den pågående inventeringen gällande behovet av reservkraft. Även om kommunen inte äger eller driver elproduktionsanläggningar, kan man bekosta anpassningar som behövs för att ett kraftverk ska klara ö-drift, exempelvis att kraftverket ska kunna svara för frekvensregleringen.
- Samverkan mellan kommunen och ENA Energi AB systematiseras och att bolaget inkluderas i den pågående inventeringen gällande behovet av reservkraft.

Granskning intern kontroll i hantering av behörigheter och attest samt leverantörsregister och leverantörsutbetalningar

Under året har revisorerna genomfört en granskning avseende intern kontroll vid hantering av behörigheter/attest, leverantörsregister/-utbetalningar samt följsamhet till tecknade ramavtal.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen *inte helt* har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av behörighet/attest, leverantörsregister/-utbetalningar samt följsamhet till tecknade ramavtal.

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

Behörighets- & attesthantering

- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att det finns dokumenterad rutin för att systematiskt och regelbundet följa upp attestbehörigheter i ekonomisystem vilket bör inkludera kontroll mot nämndernas delegationsordningar och beslutade attesträtter.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att försäkra sig om att nämndernas och styrelsens tilldelning av attestbehörigheter sker på ett tydligt och spårbart sätt.

Leverantörsregister & leverantörsutbetalningar

- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att upprätta rutiner och kontroller som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att upprätta rutiner för analys/uppföljning av ändringar av fasta data i leverantörsregistret.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att försäkra sig om att rutin för fakturabetalning är ändamålsenlig för att säkerställa att leverantörsfakturer betalas i tid.

Fakturabetalning & följsamhet till ramavtal

- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att försäkra sig om att beslutade rutiner för direktupphandling är förankrade bland medarbetare samt att revidering av riktlinjer för direktupphandling sker.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att uppföljning är tillräcklig för att säkerställa att korrekt fakturabetalning och följsamhet till ramavtal och avtal sker.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över möjlighet att registrera samtliga avtal i en avtalsdatabas. Detta för att stärka den interna kontrollen samt underlätta för uppföljningar kopplat till inköp mot avtal/ramavtal.

Uppföljande granskning av kommunens IT-säkerhet

De förtroendevalda revisorerna genomförde år 2019 en granskning av kommunens IT-säkerhet. Med anledning av de påvisade bristerna har nu de förtroendevalda revisorerna genomfört en uppföljande granskning. Syftet har varit att utreda huruvida kommunstyrelsen säkerställt att brister från IT-säkerhetsgranskningen 2019 har omhändertagits av IT-organisationen.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen *inte helt* har säkerställt att brister från IT-säkerhetsgranskningen 2019 har omhändertagits av IT-organisationen. Det är positivt att se att mycket har hänt sedan den tidigare granskningen 2019 även om det fortfarande finns brister och allt inte är på plats eller helt implementerat. Att kommunen nu har tillgång till kraftfulla verktyg för att möjliggöra att ett intrång eller annan onormal aktivitet kan upptäckas och spåras är glädjande.

Efter genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- Säkerställa att den vakanta rollen som informationssäkerhetschef tillsätts. Rollen bör vara centralt placerat för att kunna agera kravställare mot både verksamhet och IT-organisation.
- Säkerställa att IT-organisationen bedriver ett strukturerat IT-säkerhetsarbete bl.a. med hjälp av en IT-säkerhetssamordnare som håller ihop IT-organisationens IT-säkerhetsarbete.
- Säkerställa att IT-organisationen tar fram och löpande reviderar, IT-strategier, policy, regelverk, instruktioner och annan IT-relaterad dokumentation.
- Säkerställa att informationssäkerhetsorganisationen tar fram övergripande riktlinjer för lösenord och kontohantering. Säkerställ att det läggs stor vikt på konton med särskilda rättigheter samt att det införs rutiner för att löpande revidera befintliga konton.
- Tar fram en långsiktig plan för hur IT-organisationen ska arbeta med att öka säkerheten i kommunens infrastruktur och nätverkssegmentering (både internt och mot kommunens dotterbolag).

Granskning av verksamhetsstöd från stödfunktioner

Revisorerna har även genomfört en översiktlig granskning av verksamhetsstöd från stödfunktioner. Granskningen syftar till att belysa om verksamhetsstöd från stödfunktionerna är effektivt och ändamålsenligt samt om verksamheten bedrivs med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen har inriktats mot följande områden:

- Kartläggning av stödfunktionernas stödprocesser.
- Stödfunktionernas bokföring och redovisning
- Service och nytta som tillhandahålls av stödfunktionerna.
- Kommunstyrelsens kontroll över stödfunktioner.

Den sammanfattande bedömningen är att verksamhetsstöd från stödfunktioner fullgörs *delvis* på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen inom granskade områden delvis är tillräcklig. Tillräckliga *underlag saknas* för att

bedöma om kommunstyrelsens stödfunktioner bedrivs på ett effektivt sätt. Efter genomförd granskning rekommenderar vi att:

- Kommunstyrelsen analyserar resultatet i revisionens enkätundersökning i syfte att utveckla intern service med avseende på förväntningar/förväntansgap, resultat och dialog.
- Kommunstyrelsen klargör formerna för hur inriktningsmål att effektivisera intern service till 2023 ska följas upp och utvärderas. Styrelsen bör även pröva om resultatet i revisionens granskning ska ligga till grund för kommande uppföljning/utvärdering.
- Kommunstyrelsen och dess förvaltning formulerar kvalitetsmål för intern service. Målen bör kopplas samman med pågående effektiviseringsarbete.

Granskning av samverkan inom kommun och kommunkoncern

De förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna har gjort en översiktlig granskning inom området samverkan. Granskningen syftar till att pröva om kommunstyrelse, nämnder och de kommunala bolagen agerat på ett tillfredsställande sätt för att realisera den viljeinriktning som finns om samverkan och utveckling i fullmäktiges långsiktiga plan.

Samverkan har granskats utifrån följande perspektiv:

- Kommunikation och dialog
- Ansvar och roller
- Inventering och analys
- Handlingsplaner
- Återrapportering till politiska organ

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen, nämnderna och de kommunala bolagen i **låg utsträckning** agerat på ett tillfredsställande sätt för att realisera den viljeinriktning som finns om samverkan och utveckling i fullmäktiges långsiktiga plan 2020-2030.

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen och bolagsstyrelse i moderbolaget antar mätbara resultatmål för att optimera nyttjandet av kommunens resurser. Ett väsentligt medel för att nå detta mål att vidareutveckla intern samverkan och samordning.
- Att kommunstyrelsen och bolagsstyrelse i moderbolaget säkerställer att det upprättas konkreta handlingsplaner för att utveckla intern samverkan och samordning. Som underlag för detta används inventering och analys av befintliga och potentiella samverkansområden.
- Att kommunstyrelsen klargör formerna för hur arbetet med intern samverkan och samordning ska följas upp, rapporteras och utvärderas.

Löpande granskning av Pepparrottsbadet

De förtroendevalda revisorerna har löpande granskat Pepparrottsbadet under år 2020. Den löpande granskningen syftar till att bevaka framskridandet av investeringsprojektet Pepparrottsbadet.

Revisionen har översänt rapporten för kännedom till kommunstyrelsen, tekniska nämnden samt upplevelsenämnden. Revisionen vill vidare, utifrån den fördjupade

granskningen som gjordes under år 2019, påpeka vikten av att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv investeringsprocess i kommunen.

Förteckning över bilagor

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala företagen

- Enköpings kommuns moderbolag AB
- AB Enköpings Hyresbostäder
- ENA Energi AB

Sakkunnigas rapporter

- Granskning av årsredovisning 2020
- Granskning av delårsrapport 2020
- Grundläggande granskning – styrelsens och nämndernas ansvarsutövande
- Granskning av kommunens kris- och katastrofberedskap kopplat till el och vattenförsörjning
- Granskning intern kontroll i hantering av behörigheter och attest samt leverantörsregister och leverantörsutbetalningar
- Uppföljande granskning av kommunens IT-säkerhet
- Granskning av verksamhetsstöd från stödfunktioner
- Granskning av samverkan inom kommun och kommunkoncern